

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“
„Miercurea“, „Cassa de păstrare“ Săliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economul“,
„Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănițerul“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“,
„Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“,
„Victoria“, „Vlădeasa“ și „Zlăgheana“.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 16—, pe 1/2 an K 8—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul V.

Sibiu, 5 Septembrie 1903.

Nr. 36.

Un nou succes.

Au trecut abia câte-va săptămâni de când am arătat, într'o întreagă serie de articole, uneltirile unei părți a presei maghiare contra băncilor românesci, și în vederea acestei agitațiuni dușmănoase ne servesce ca o deosebită satisfacție, că putem înregistra acum o nouă dovadă a încrederii ce o pun cercurile cele mai competente în afaceri de bancă în soliditatea instituțiilor noastre financiare.

Înțelegem anume hotărîrea luată de Consiliul general al Băncii austro-ungare, în ședința sa din 27 August a. c., hotărîre în urma căreia scrisurile fonciare ale „Albinei“ se vor admite în viitor la lombardul Băncii de emisiune a monarhiei noastre.

Această dispozițiune, împreună cu decisiunea din anul trecut a guvernului țării, prin care aceleași scrisuri fonciare au fost admise ca cauțiune la toate oficiile și cassele statului, ne pot liniști pe deplin asupra împrejurării, că agitațiunile presei contra băncilor românesci sunt apreteiate de cercurile competente, după cum merită, ca nisce calumnii tendențioase și nebasate ce nimeni nu le ia în serios.

Dar hotărîrea Consiliului general al Băncii austro-ungare are să fie apreciată de noi nu numai ca o dovadă de încredere și ca un act de satisfacțiune, ci totodată și sub raportul urmărilor practice ce va pute avea această hotărîre atât pentru institutul direct interesat, adică pentru „Albina“, cât și pentru totalitatea institutelor noastre financiare.

Este cunoscut cetitorilor nostri, că demersurile institutului „Albina“ pentru admiterea scrisurilor sale fonciare la lombardul Băncii austro-ungare, au fost făcute în urma hotărîrilor luate de conferința Băncilor noastre din 1901 și în vederea scopului ca pe această cale să se încerce mobilizarea capitalului băncilor noastre plasat în împrumuturi hipotecare.

Este constatat anume, că cel mai mare neajuns al organizațiunii noastre financiare de astăzi este *lipsa capitalurilor mobile* și că pentru asigurarea viitorului Băncilor noastre conducătorii acestora au să îngrijască în primul rând de mobilizarea cel puțin a unei părți mai însemnate a capitalurilor străine ce ei administrează.

Fără de această precauție întreaga noastră activitate pe teren financiar ia mai mult caracterul unui joc de noroc, și băncile noastre duc o viață nesigură de aji pe mâne, dată pradă tuturor eventualităților și pusă la discrețiunea cercurilor financiare neromânesci.

Spre a crea garanțiile ce le reclamă în această privință asigurarea viitorului băncilor noastre, Conferința acestora din 1901, a enunțat necesitatea de a mobiliza capitalurile plasate în împrumuturi hipotecare pe calea cesiunii la un institut ce emite scrisuri fonciare, prin realizarea cărei măsuri băncile noastre ar pute preface obligațiunile ce zac astăzi moarte în cassele lor, în o rezervă la ori-ce moment realizabilă de mai multe milioane coroane.

Realizarea la ori-ce moment a scrisurilor fonciare ale „Albinei“ nu a fost însă garan-

tată, cât timp aceste valori nu au putut fi lombardate la primul institut financiar al țării, care nu numai că admite lombardarea în condițiunile cele mai avantajoase, dar are totodată și între ori-ce împrejurări mijloace suficiente pentru a nu fi silit a restringe în timpuri mai critice afacerile sale de lombard.

Acum această condițiune prealabilă pentru realizarea intențiunilor Conferinței din 1901 este dată și greutățile pentru cari s'a amânat convocarea unei noue Conferințe, este delăturată. Reprezentanții Băncilor noastre se vor pute deci întruni, după cum este proiectat, în luna Octombrie a. c., spre a chibzui modalitățile executării hotărârilor principiale ce s'au luat în această direcțiune înainte cu doi ani.

Chestiunea aceasta, scim prea bine, nu este ușoară, și va reclama, mai ales la început, multe jertfe din partea conducătorilor băncilor noastre. Dar greutățile ce le vom întâmpina, nu trec peste puterile noastre, și nu ne îndoiim că Băncile noastre vor ști să desvoalte și în această direcțiune zelul și seriozitatea ce caracterizează întreaga lor activitate de pân' aci.

Partea leului în această lucrare va căde din nou asupra „Albinei“, care nu numai că va avea să săvârșască o mare și nouă acțiune organizatorică, dar în curând va fi pusă totodată și înaintea unui alt problem mare: de a crea fondul cerut prin lege pentru garantarea emisiunii de scrisuri fonciare scutite de contribuțiune.

Ori-cât de gigantic s'ar păre astăzi acest problem, nu putem renunța la speranța, că vom ști să aflăm căile și modalitățile pentru realizarea lui și prin aceasta vom transforma primul nostru institut financiar într'o adevărată Bancă centrală atât de reescompt cât și de credit fonciar.

Dar să nu anticipăm probleme mai îndepărtate înainte de a fi realizat cele-ce ni-se impun în present. Pentru moment are să ne preocupe chestiunea cesiunii împrumuturilor hipotecare după cum am expus-o încă în publicațiunea „Problemele reformei băncilor“. Și deslegarea acestei chestiuni va fi mult înlesnită prin faptul, că avem în țeară institute mari cari se ocupă de ani de zile cu asemenea afaceri și ale căror experiențe ne vor fi călăuze prețioase.

Discontul de bancă și cursul cambial în raport cu circulațiunea monetară și cu piața internă de bani.

Progresele ce s'au făcut pe terenul circulațiunii economice au adus cu sine o anumită normă în alcătuirea etalonului la creditul de bancă. Natura acestei norme urmează pe de o parte principiul cererii și ofertei, de altă parte se subordinează condițiunilor sigurității fie-cărei epoce și, matematic exprimat, consistă într'o funcțiune a acestor doi factori variabili.

Etalonul oficial de bancă dintr'un anumit timp constituie expresiunea rezultatului relativ între oferta de bani și între cererea de capital corespunzător circumstanțelor locale și temporale. Cu privire la siguritate, măsura capacității de credit o formează în fiecare cas special media risicului, constatată prin experiență. Între cadrele acestui risic mediu se mișcă și în circulațiunea monetară publică adausul mai mare sau mai mic de interese la etalonul de bancă.

Deoarece relațiunile comercianților tuturor popoarelor culte sunt de present foarte strinse, diferitele țări se influențează într'olaltă cu privire la mărimea discontului. Egalitate perfectă însă nu se găsește, de oare-ce abstrăgând de împregiurarea că transpuneri de capital dintr'o țeară într'alta totdeauna sunt combinate cu anumite spese, din cauza distanței și a diferenței sistemelor monetare, capitaliștii de regulă totuși preferă a-și face plasările de capital în țeara proprie.

Discontorii cei mai de importanță sunt băncile mari de emisiune și acestea sunt după lege obligate a publica procentul cu care discontează (discontul de bancă, etalonul oficial, rata de bancă). Schimbările cari se ivesc aci caracterizează fluctuațiunile generale ale etalonului, deoarece și aceste institute mari trebuie să se acomodeze referințelor pieței libere. Schimbările discontului formează pentru acele institute o importanță directivă pentru stabilirea unui raport corect între număr și credite. Căci prin urcarea procentului de discontare, care în timpuri critice este justificată, se vor presenta spre discontare mai puține cambii contra bilete de bancă și monede. Tot pe calea aceasta se vor evita așa dișele drains-uri, adică scoaterea monetelor dela bancă pentru scopuri de export. Deoarece în cazul acesta se presentă spre răscumpărare bilete de bancă mai multe, va crește așa numita rezervă de bilete, adică acea sumă a biletelor, cari nu sunt puse în circulație, a căror emisiune este însă legal admisă sau neingreunată prin dare.

În felul acesta etalonul de bancă găsește o regulare corespunzătoare referințelor temporale ale pieței de bani. Etalonul se urcă cu crescerea cererii după număr și scade cu urcarea ofertei de număr. Așa numitul etalon oficial însă nu se poate privi absolut de loc obligativ pentru etalonul de discont al cambiului comercial în genere. Etalonul oficial constituie pentru banca de emisiune numai limita temporală în jos a procentului de discontare pentru cambii de clasa întâiu. Băncile private, cari se ocupă cu escomptul, judecă cambiul comercial după solvența și gradul de încredere al debitorului, respective al giranților săi. Pe baza acestor factori băncile private măsoară procentul de discontare, care poate să se misce sub etalonul oficial sau, amăsurat risicului, poate să treacă mai mult sau mai puțin peste acela. Abia prin girul propriu al băncii private, i-se dă unui astfel de cambiu, care în sine nu este de prima calitate, capacitatea de bancă (de

emisiune) pe baza căreia devine reescomptabil la banca de emisiune. Risicul direct în cazul acesta îl ia banca privată, desdaunându-se pentru aceasta prin etalonul mai urcat.

În calcularea procentului de escompt mai urcat față de rata oficială de bancă zace măsura primei de risc, de care trebuie să se țină cont pentru fie-care cambiu, care nu se poate clasifica neîndoelnic de clasa întâi din cauza siguranței mai mici. Din acest punct de vedere va trebui să se judece deci și natura etalonului ca funcțiune a siguranței împrumutului.

Pe când în funcțiunea, care corespunde naturii discountului de bancă, siguranța joacă în felul acesta un rol însemnat, de altă parte această siguranță este dependentă de funcțiunea unei economii monetare ordonate. Căci în existența acesteia zace garanția pentru susținerea unei vieți economice sănătoase. O circulație monetară ordonată, combinată cu o politică rațională de bancă sunt apte a suprima în germine eventualele crize economice, împiedecând astfel distrugerea puterilor economice. Prin aceasta se evită în mare parte fluctuarea siguranței, care se produce sub influința stărilor economice nefavorabile.

O economie avantajoasă monetară depinde esențial de aceea, că felul și cantitatea banilor se corespund trebuințelor timpului. Felul banilor se determină prin relațiunile valutare și monetare și trebuie să se acomodeze dezvoltării circulației și economiei dintr'un stat. A stabili un principiu general, valabil pentru cantitatea necesară de bani nu este posibil. Se vor putea caracteriza numai acele circumstanțe, de care în general depind circulația și economia banilor. Mai întâi este de importanță extensiunea operațiunilor care se efectuează într'o anumită perioadă economică. Operațiunile circulației sunt condiționate principalmente de cantitatea totală a bunurilor unei economii naționale, de reproducțiunea ce se execută între aceleași de viațuina și multilateralitatea revirimentelor. Un alt factor important în direcția aceasta este celeritatea circulației monetare. Cu cât vor trebui să fie mai mari numărările de casă, cu cât temporal se înmagazinează mai mulți bani spre formarea de capital, cu atât mai mare va fi cantitatea necesară de bani. Relațiunea între revirimentul bunurilor și cantitatea de bani însă se modifică esențial, după cum se efectuează revirimentele prin schimb în natură și prin credit, căci în ambele cazuri vor fi necesari mai mulți sau mai puțini bani. Amăsurați trebuinței economiei naționale cantitatea de bani va putea să se înmulțească sau să se micșoreze din timp în timp, pentru-ca situația de bani să nu devină prea abundanță sau prea strimtorată. Când situația numărării este prea abundanță, fără ca să se poarte grije de o scurgere a capitalurilor de împrumut disponibile, atunci din aceasta se naște o efitinire a acelor. Prin aceasta apoi se produce un stimulent peste măsură pentru întreprinderi nouă, prin ceea-ce se poate provoca o superproducțiune și criză. Când însă situația de bani este prea strimtorată, este lipsă de mijloacele necesare de plată, atunci procentele de discount se urcă, întreprinderile ajung la stagnare și producțiunea însăși ajunge la impedimente. Numai o organizație de credit corespunzătoare și dezvoltarea instituției băncilor oferă mijloacele, cari pot produce o compensare între lipsa și abundanța de bani.

Dintre efectele, cari le exerciază abundanța sau lipsa de numărări asupra etalonului, trebuie să se deosebească acelea, pe cari le are cantitatea banilor disponibili pentru circulație asupra prețurilor bunurilor. Deoarece-ce aceste prețuri se exprimă în bani, o

schimbare a acelor poate fi sau urmarea fluctuației valorii de schimb a bunurilor, sau cauza poate fi chiar și însăși schimbarea valorii banilor. Valoarea banilor (valoarea de cumpărare) și schimbările ei temporale trebuie astfel măsurate, ca să se ia în considerație prețurile tuturor mărfurilor și a cantităților acestora. O astfel de bază statistică însă nu există și deci și teoria se găsește în privința aceasta înaintea unei teme neresolvabile, deoarece-ce pentru cantități nu există o măsură unitară. Așadar practice se pot constata numai schimbările în sumele, cari se cheltuesc pentru anumite feluri de bunuri, și din acestea apoi se pot trage concluziuni asupra schimbărilor forței de cumpărare a banilor. Așa numita „scumpete generală“ se poate reduce în genere la scăderea prețului banilor. Invers se poate produce o scădere generală a prețurilor bunurilor prin urcarea valorii banilor. Istoria economiei naționale oferă numeroase documente pentru asemenea permutațiuni a prețurilor, cauzate de fluctuațiunea valorii banilor.

Perfecțiunea economiei banilor s'a dezvoltat numai pe încetul în cursul timpului. Urcarea trebuinței de bani pre lângă o circulație vie economică în singuratică perioade de ani a dus la recunoascerea, că în direcția aceasta lucrează o lege generală economică. Anume s'a constatat, că trebuința de bani într'o țeară atiră delă extensiunea circulației de mărfuri și a schimbului de produse. Această trebuință de bani se regulează, așa zicând, de sine acomodându-se necesităților celor doi factori economici mai înainte amintiți. Curând însă a rezultat și o întregire a numitei legi economice. S'a aflat anume, că în timpuri, când abondanța banilor trecea peste împiegurările normale, prețurile mărfurilor se urcau favorisând în același timp un import viu, care iarăși absorbise plusul circulației de bani. Invers lipsa de numărări cauzează iarăși o scădere în prețurile mărfurilor, prin ceea-ce exportul era favorisat și se produse o incurgere de bani străini. În felul acesta s'a dezvoltat din ce în ce acel sistem economic, care mai târziu avea să ajungă la o însemnată influință asupra politicii monetare a statelor. Aceste observații isvorite din praxă formau baza scrutarilor din cari se traseră pe urmă mai departe consecuențele în direcție financiar-politică. Băncile de emisiune, cărora la început li-se atribuiseră numai o neînsemnată influință asupra vieții economice deveniră obiectul atenției generale. Se recunoscuse, că această instituție în fondul ei va avé se ajungă la mare importanță pentru regularea circulației de bani și a întregii vieți economice interne a unei țeri, deoarece-ce toate firele aparatului economic trebuiau să se intrunească acolo, unde biletele de bancă ajungeau la emisiune. Numai de aci putea să fie subordonată circulațiunea monetară acelor limite, pe cari le trăsaseră necesitățile economice din cas în cas. Curând anume se ajunsese a se recunoasce, că regularea circulației de bani nu se poate lăsa în voia-i liberă decât numai până la un anumit grad. Căci regularea în bună voie a circulației de bani era de natură a influința păgubitor aparatul economic prin schimbările ce se manifestau adese-ori subit în prețurile mărfurilor. În urma aceasta se dase îndemn pentru studiarea tot mai mult a acelor norme, cari erau potrivite a regula emisiunea biletelor și acoperirea lor metalică așa fel ca să se creeze un fel de ventil pentru circulațiunea biletelor la ori-ce timp.

În direcția aceasta s'a nizuț a se face observații și curând s'a descoperit, că o scurgere mare de metal se avisează deja dinainte prin așa numita deteriorare

a cursurilor cambiale. Un astfel de eveniment putea să se producă numai prin angajamente prea mari față de străinătate, care iarăși nu erau decât urmarea unui import mare de mărfuri, care precedase acele angajamente.

Dar se scia, că o circulațiune supernumărării de bilete trebuie să contribuie la scumpirea prețurilor de mărfuri și se favorizeze importul. Astfel se ajunsese acolo, încât dela o deteriorare a cursurilor cambiale se putea concluda indirect asupra unei inflațiuni a circulațiunii de bilete. Așadar îndată ce cursurile cambiilor se alcătuiesc în desavantajiu, adecă se signalează o scurgere de metal, banca scie, că acordă prea multe bilete. Pentru restringerea emisiunii etalonul (discontul) se va urca din partea băncii, prin ceea-ce lumea comercială se vede constrinsă a-și sista speculațiunile, respective a reduce prețurile de mărfuri și cursurile efectelor. Exportul se favorizează, pecând importul suferă pierdere, astfel că iarăși începe a recurge metal din străinătate.

În modul acesta succesive s'a creat un sistem, care incumbă în sine presumpțiunile unei politice sănătoase de bancă. Prin acest sistem întreaga viață de circulațiune și de producțiune ajunge în puterea funcțiunii de regulare exercitate de politica băncii.

(Va urma.)

Din „Compendium der praktischen Volkswirtschaft“, de Dr. Ludwig Grossmann (p. IV. Viena, 1902). †

Grădinăritul pentru comerțiu al Ungariei.

Publicăm aici părțile mai esențiale din o serie de articole publicate sub acest titlu în „P. Lloyd“, de oare-ce chestia e actuală și de interes și pentru publicul nostru cetitor.

Nimenea nu trage la indoială importanța economică a pomăritului. Statul jertfesece sub acest titlu în fie care an sume însemnate, asemenea și pentru reconstruirea viilor. Nu vom vorbi aici nici despre cultura pomilor nici despre cultura viilor, cari aparțin agriculturii, ci despre grădinăritul propriu, care — de tot fals — se numește de obicei grădinăritul de artă. Cuvântul „grădinărit“ cuprinde — chiar excepționând pomăritul și viieritul — o sferă de necrețut de mare, care e tocmai așa de productivă și de mare valoare ca ori și care altă industrie și care poate să fie o industrie de artă — astăzi așa de mult bucinată. Aici aparține: pomăritul, cultura plantelor forestiere și de ornament, florăritul cu diferitele sale ramuri, legumăritul, cultura semințelor, etc.

Fiind-că înalta valoare a pomăritului este recunoscută, asupra acestui ram al grădinăritului nu vom insista. Nu vom vorbi aici asupra împregiurării, că pentru pomi, pentru plante de decorațiune și forestiere, pentru flori, legume timpurii, semințe și tubercule se duce în țeri străine o sumă mare de bani. Cugetăm numai, că fie-care din aceste branșe ar putea să dea de lucru și câștig unui număr mare de bune existențe, cari iarăși ar putea să iee în ajutor o mulțime de lucrători ajutători, a căror soarte de asemenea s'ar ameliora. Peste tot aceste branșe ar putea, și e de dorit, ca ele să ajungă la importanță.

Ministerul de agricultură, la al cărui resort aparține și grădinăritul, nu a desconsiderat acest ram economic, dintr-o dată a stăruit mult în favorul lui. El susține în țeară un număr de școale de pomi, dintre cari cea din Budapesta — în ce privește instrucțiunea

și bogăția materialului — poate susține concurența institutelor similare din ori-ce țeară. Referitor la înaintarea pomăritului statul susține aproape 40 școale de pomi ale statului cu un teritor total de circa 200 jugere. Din aceste școale de pomi ale statului s'au plantat în anii din urmă întinderi însemnate de drumuri de țeară și de comitat, mai departe s'au distribuit milioane de pomișori comunelor, preoților, învățătorilor și proprietarilor de pământ. Școalele de stat edau și cataloage și furnizează privaților cu prețuri moderate pomi și arbori pentru ornament. Dintre toți însă s'ermanul țeran ajunge mai cu greu să capete și el pomi grațiuți; dar și să-i capete, el nu-i scie planta și îngrijă în mod rațional.

La aceasta se mai adaugă și împregiurarea, că tot ce se capătă în dar nu e prețuit ca lucrul cum-părat cu bani. Astfel țeranul nici nu prețuesce, nici nu îngrijese cum se cuvine pomul primit în cinste.

Tot cam așa se întâmplă și cu comunele, cât timp valoarea obiectului nu le este cunoscută. Inzadar li-se ordonează să planteze pomi; ele satisfac, ce e drept ordinului, dar neisbutind, ceea-ce se întâmplă în cele mai multe casuri, firesce pământul sau clima sunt de vină.

Nu ar fi tot așa, dacă comuna ar investi o sumă oare-care în cultura pomilor; ea ar prețui la toată întâmplarea mai bine valoarea obiectului, și mai cu seamă sub controla severă a organelor superioare.

Tot așa stă lucrul și cu plantarea drumurilor. Fapta plantării este vrednică de toată lauda; publicul însă în cea mai mare parte nu scie prețui valoarea pomilor plantați și astfel viitorul lor este problematic.

De aceea statul ar trebui în locul prim, să distribuie premii în bani pentru comunele și privații, cari plantează și îngrijesc pomi în mod corespunzător.

De altă parte nici ieftinătatea pomilor nu ne va duce departe. În Franția, Germania, Holanda și Anglita nici o școală de pomi nu furnizează un pom bun de plantat sub K 1-20, iar pomii pentru marginea drumurilor costă dobitoit mai mult. La noi prețul altoilor de prima calitate este dela K 1— — K 1-5. Și totuși în numitele țeri pomii nobili au trecere, iar la noi nu.

Cele ce s'au țin despre cultura pomilor se poate dice și despre cultura plantelor forestiere și de ornament. Cultura acestor plante, pe seama proprietarilor mijlocii și mici încă aparține grădinăritului; și mai cu seamă pentru-că acestor proprietari nu li-se rentează sēmă-narea și cultura plantelor din vorbă, pe motivul, că nu cunosc nici isvoarele de unde să procure semință proaspătă, nici modul cum trebuie pregătite cele mai multe semințe pentru incolțire, cum nu cunosc nici poziția și calitatea pământului în cari ele prosperează. Ca dovadă despre întinderea ce poate să iee cultura plantelor forestiere și de ornament în stabilimentele speciale de grădinărit, ne servesc marile stațiuni de semințe dela Orleans, Angers, Vitry în Franția, Pinneberg în Holstein ș. a. Una singură din aceste firme expedează într'un an 90—100 vagoane cu peste 100 milioane arborei.

Esenta unei școale de arbori consistă, abstrăgând dela nobilitare, croirea coroanei, ameliorarea rasei ș. a., în cultivarea rădăcinilor arborelului. Plantele, cari în tinerețe nu sânt destul de îngrijite din toate punctele de vedere, sunt expuse la toate morburile posibile.

Cu florăritul pare-că stăm și mai rău decât cu școalele de pomi; cu toate-că acest ram de industrie este nu numai foarte bănos, ci totodată presintă pentru

un tiner deștept părți chiar așa de interesante ca și jurisprudența sau alți rami academici.

În școalele de grădinarit ale statului se crește an de an un număr de tineri. Unii din aceștia sunt plasați de stat la școalele și pomăriile statului. O altă parte ocupă posturi de grădinari pe domeniile marilor proprietari și numai o parte înfăimă îmbrățișează cariera de grădinar pentru comerț.

În Ungaria existau în 1885 opt grădinării pentru comerț, din cari în 1900 mai rămăsese numai 4. Causa acestei decadente se adscribe concurenței externe, contribuției prea mari, la care sunt supuși grădinarii și lipsei de cunoștințe de specialitate și de spirit de întreprindere. La aceste se mai adaugă recrutarea grădinarilor din o clasă a poporului, care nu se poate număra nici în clasa inteligentă nici în cea cu stare, apoi ura tinerimei noastre față de ori-ce meserie, care nu se poate învăța curat academic și care pretinde lucrare fizică.

Industria cea mai adevărată este, care începe din jos în sus, și care devine o profesiune iubită și entusiastă.

Ceea-ce e Germania de nord și Franța de sud pentru cultura arboreilor, Holanda pentru florile bulboase, Saxonia pentru camelii, Belgia și Anglia pentru palmi și orchidee, aceea e Turingia pentru cultura semințelor. Semințe se cultivă în întreaga Turingia și fie-care gram de pătrîngei, ce se samănă la noi, se importează de acolo.

Nu e lucru ușor a se împămîntenii și la noi stări de lucruri ca în țările numite, și nu că doară n'am avea și noi pământ și climă potrivite pentru cultură, ci pentru-că ne lipsese organizarea producției.

În Turingia sunt sute de firme de aceeași branșă, anume pentru cultura semințelor; în parte sunt și firme cunoscute în toată lumea, cari dispun de milioane, și toate trăiesc împreună legate prin interese, fără născuțe de monopolizare prin mijloace silnice.

Pintre firmele mari există iarăși sute de întreprinderi mai mici, cari fac culturi speciale în felul lor și produsele le furnizează firmelor mai mari.

Grădinaritul pentru comerț este deci o profesiune igienică, la tot cazul ostenicioasă, însă nobilă și proprie de a satisface ambițiunea tinerilor energici; însă ei trebuie desvătăți de pike, și tinerul care se dedică acestei chemări, nu trebuie crescut în prejudiciul, că lucrul cu mâinile murdăresce lustrul testimoniului de maturitate.

+

Criza zăharului.

Sunt aproape doi ani de când foile altor naționalități din țeară se ocupă mai în fie-care număr de chestia zăharului, ca de o chestie de însemnătate economică.

Ungaria, Austria, Germania, Belgia, Franța, Britania-mare, Italia, Țările-de-jos și Suedia au încheiat la 5 Martie 1902 o convențiune în chestia zăharului, care a intrat în vigoare la 1 Septembrie a. c.

Conform §§-lor 17, 18 și 19 ai numitei convențiuni se va plăti pe viitor vamă câte K 4.40, K 4.80 și pentru speciile cele mai fine K 12.— per 100 kgr. de zăhar ce se importează în una din țările numite. Pentru zăharul de proveniență din alte țări se va încasa o vamă deosebită, mult mai mare.

Convențiunea internațională în chestia zăharului s'a făcut indeosebi pentru-ca acest articol însemnat de consum să se ieftinească. El se și ieftinesce suc-

cesiv, dar la noi nu în proporția în care se ieftinesce în alte state în care zăharul se produce. Causa — precum se susține din multe părți — este, că singur Ungaria și Austria nu scad nici cu un filer darea pentru zăhar, care din cauza premiilor de export s'a ridicat la o sumă horibilă. Urmarea va fi, că nici consumul, nici industria zăharului nu vor lua la noi un avânt mai mare.

E drept, că la noi se stăruie în direcțiunea de a se sprigini industria zăharului, asigurându-i-se piețele interne; dar aceasta se face tot în contul consumenților.

Fabricile de zăhar din Ungaria au contribuit până acum la acoperirea trebuințelor interne cu 550,000 măji metriche de zăhar, iar restul de 250,000 măji metriche a fost importat din Austria. Guvernul nostru, intenționând sprijinirea industriei zăharului din țeară, a pus pentru zăharul din Austria vamă de K 4.— per maja metrică; guvernul austriac însă nu s'a învoit de cât la o vamă de K 3.— per maja metrică. De aici a urmat criza zăharului, care durează de timp mai îndelungat. Criza aceasta abia a pornit spre aplanare în 28 August a. c., convenind ambii miniștri de comerț asupra unei taxe vamale de K 3.50 per maja metrică, și rămânând ca corpurile legiuitoare să sancționeze aceasta transacțiune a ministrilor.

Noi Românii avem puțin folos din toate aceste. Poporul nostru cultivă foarte puțini napi de zăhar, fabricile de zăhar ne lipsese cu totul și luăm parte numai ca consumenți în economia țării. În urmare, neieftinindu-se zăharul, nu vedem pentru noi aproape nici un folos din convențiunea dela Brüssel.

Ce bine ar fi să cultivăm barem stupi, satisfăcând în chipul acesta cu miere o parte mare a trebuințelor noastre de consum.

s.

Expozițiunea Asociațiunii Române pentru înaintarea și răspândirea științelor.

În legătură cu cele publicate de noi în Nr. 29 al „Rev. Econ.“ din a. c. dăm loc și următorului apel:

În 21 Septembrie a. c. se va ține în București al doilea Congres al Asociațiunii Române pentru înaintarea și răspândirea științelor.

Cu această ocaziune se va organiza și o expozițiune culturală, care pe lângă caracterul special științific va îmbrățișa și celelalte ramuri ale activității noastre, căutând se de o oglindă cât mai complectă a întregii noastre culturi în decursul veacurilor și până astăzi.

Această din urmă sarcină revine în special secțiunii retrospective din Expoziție, clasa XII.

Asupra acestei secțiuni și în vederea unei cât mai splendide reușite a ei, ne permitem a atrage binevoitoarea atențiune a celor de drept, cu încredere că din toate părțile ne vom bucura de luminatul concurs al tuturor acelor al căror prim gând este propășirea neamului și dezvoltarea sentimentului iubirei de patrie.

Astăzi mai ales, când încrederea în noi înșine și simțul național s'au deșteptat, când mândri de trecutul nostru privim cu liniște cătră un viitor mai frumos, ași, este timpul și datoria noastră să reinviem și trecutul civilizațiunii noastre, fără de care existența unei națiuni civilizate nu se poate închipui. Căci vechimea vieții intelectuale a unui neam se măsoară după monumentele culturale ale lui, întocmai cum, după inelele din trunchiu, se numără vîrsta unui stejar.

Și dacă mai mult s'a făcut până acum în celelalte ramuri ale activității noastre, apoi puțin, prea puțin, ne-am interesat de moștenirile lăsate de strămoșii noștri.

Din producțiunile artistice ale vremurilor trecute nu ne-au rămas decât foarte puține probe și acestea sunt pe cale de a se risipi și perde din cauza nepăsării generale.

Atențiunea noastră trebuie în deosebi îndreptată asupra acestor bunuri naționale a căror înaltă menire este de a redeștepta și întări simțul artistic și iubirea trecutului nostru.

Aceste rămășițe trebuie adunate și păstrate cu sfințenie, ori cât de modeste ar fi și ori-cât de neinteresante ar părea cercetătorului superficial. Nu este hrisov, manuscript sau imprimat vechiu, nu e țesătură națională, nu e peatră sculptată sau lemn cioplit, nu e monedă, giuvaer, armă sau în fine ori-ce obiect vechiu, ori cât de simplu ar părea el, care să nu-și aibă însemnătatea sa ca document pentru reconstituirea trecutului nostru.

Salvarea acestor uitate dar neprețuite fărâmături ale bogățiilor artistice și ale culturii de odinioară este o sfântă datorie nu numai pentru instituțiile speciale ale statului, dar și pentru fie-care român. Să căutăm dar prin neobosită cercetare și asiduă colecționare, să reparăm greșala nepăsării de până acum și adunând verigă lângă verigă să refacem lanțul cel lung al vieții noastre culturale. Și fără discernământ de-o-camdată să culegem tot, rămânând ca în urmă numai să se deosebească adevăratele lucrări artistice de acele cu simplu interes cultural.

Expoziția retrospectivă este o primă încercare în acest sens. Ea nu poate avea pretențiunea să fie completă și absolut metodică; ea va fi însă inițiatoare, deșteptând interesul în această direcțiune și aducând totdeodată o frumoasă pildă de imbucurătoarele rezultate ce se pot obține chiar cu mijloace foarte modeste, atunci când buna voință și entuziasmul le înlocuiesc cu prisosință.

Convinși fiind că se va aprecia după cum se cuvine înalta menire patriotică a acestei mișcări, apelăm la toți rugându-i să binevoiască a ne da tot spriginul pentru ca expoziția retrospectivă să corespundă scopului propus.

Rugăm dar se ni-se facă cunoscut cari sunt colecțiunile sau numai obiectele ce se găsesc în posesia ori cui și pe cari ar binevoi să le expună.

Cu această ocazie, negreșit, mulți vor pute revizui hârtiile de familie și toate celelalte obiecte transmise prin moștenire dela părinți și spre a lor surprindere chiar s'ar pute să aple reminiscențe cari de sigur ar merita o soartă mai bună decât uitarea căreia sunt date.

Aceasta în special pentru descendenții persoanelor cari au jucat un rol în mișcarea noastră culturală.

Facem cunoscut că s'a rezervat câte un loc până și aceloră din oamenii noștri ce au jucat un rol cât de modest în dezvoltarea noastră culturală. Ori ce obiect provenind de la ei va fi expus cu recunoștință. Portrete, memorii, manuscripte, cărți, instrumente, etc.

Presa română împărțind aceste idei întinsului cerc al cetitorilor săi și căutând să îndemne pe câți mai mulți să participe la expoziție, va face operă patriotică de care împreună cu noi îi vor fi recunoștitoare și generațiile viitoare.

Comitetul Expoziției retrospective.

PS. Pentru ori-ce lămuriri și rezervări de locuri a se adresa dlui profesor Dr. C. I. Istrati, Splaiul general Magheru Nr. 2 București.

LEGISLAȚIUNE.

Independența economică a țării. Înaintea de aceasta cu 8 luni se primise de ambele guverne, al Ungariei și al Austriei, niște proiecte de lege referitoare la uniunea vamală a acestor state. Din ambele părți se vestia cu bucurie acest fapt menit să întărească relațiunile economice dintre aceste state și să contribuie treptat la progresul lor economic. Astăzi nu mai e așa. Nu numai că asupra sortii acelor proiecte de lege lumea observă cea mai mare apatie, ci dintr-o parte și de-o parte și de cealaltă se fac mari sforțări pentru validitatea independenței economice. Liga industriașilor austriaci a exmis un comitet, care să lucreze un proiect de tarif vamal autonom, pe seama Austriei, iar reprezentanții industriei de fabrică din Austria întonează mereu, că e mai bine să se întemple mai de timpuriu decât mai târziu defacerea economică. La noi însuși guvernul este pregătit la un astfel de pas, care eventual, poate să tragă dungă peste articolul de lege XXX din 1899.

Una e mai pe sus de ori-ce inoială, că șansele uniunii vamale stau mai rău decât ori când. Astăzi și agrarii ungari încep a pleda în favorul teritorului vamal independent. Partidul dela putere și guvernul încă încep a se împrieteni cu gândul, că uniunea vamală a ajuns în stadiul, din care cu mijloacele de până acum nu se mai poate scoate.

Toate semnele arată, că va trebui să se facă use de dispozițiile prescrise în § 5 al articolului de lege XXX din 1899, că adevăc în interesul teritorului vamal independent guvernele să ia dispozițiile necesare pe calea ordinațiunilor.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 3 Septembrie 1903.

Pe când în săptămâna trecută etalonul în piața internă de bani a arătat o pronunțată tendință de urcare, pe atunci cu începutul unei curente situația deodată s'a schimbat pe neașteptate, reducându-se etalonul la $3\frac{3}{8}$ — $3\frac{5}{8}$ ‰. Cambii de prima bonitate s'au discontat în Viena cu $3\frac{1}{4}$ ‰ și în Budapesta cu $3\frac{3}{8}$ — $3\frac{5}{16}$ ‰.

În Londra discontul privat a fost $2\frac{7}{8}$ ‰, în Berlin $3\frac{1}{2}$ ‰ și în Paris $2\frac{3}{8}$ ‰.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu. Precum se scie scrisurile fonciare ale acestui institut au fost admise din partea ministrului de comerț încă dela finea anului 1901 între efectele cautiunabile, adevăc între efectele cari se pot primi drept cautiune la toate întreprinderile publice și altfel de obligamente față de stat (arânți, furnisări și alte întreprinderi).

A urmat acum ca direcțiunea „Albinei“ să expereze pentru aceste scrisuri fonciare și facultatea de a pute fi lombardate (de a pute fi primite amanet) la Banca Austro-Ungară.

Precum aflăm, demersurile făcute în direcțiunea aceasta au avut rezultatul dorit, căci în ultima sa

sedință plenară consiliul general al Băncii Austro-Ungare a admis scrisurile fonciare ale „Albinei” spre lombardare (amanetare) la centralele și la toate filialele sale din monarhie și anume până la 75% ale valorii lor de curs.

Scirea aceasta îmbucurătoare credem că va fi întimpinată pretutindenea cu satisfacțiune, căci posibilitatea de a lombarda scrisurile fonciare ale „Albinei” însemnează „un nou pas înainte”, nu numai pentru institutul emitent, ci a apropiat și pe celelalte institute de bani române cu un pas însemnat de mobilizarea contemplată a împrumuturilor lor ipotecare pe calea cesiunii.

„Șercaiana” institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Șercaia (Sárkány, com. Făgărașului). Sub firma aceasta s'a înființat la inițiativa dlui Dr. Pompeiu German în Șercaia o nouă bancă românească, cu capital social de K 50.000— împărțit în 500 acțiuni à K 100.— Adunarea generală constituantă s'a ținut la 15 August a. c. alegându-se în direcțiune dnii: Dr. Pompeiu German, Emil Popu, Valeriu Sassebesi, Ioan Bunea, George Vlad, Simion Langa și Rusalin Mișea, iar în comitetul de supraveghiere dnii: Ioan Dejenar, contabil la „Furnica” în Făgăraș; George Cărlan, notar în Vlădeni; George Ursu, notar în Vad; Ioan Fêtu. învățător în Ohaba și Iuliu Dombradi, protopretor Șercaia.

O altă întreprindere financiară românească s'a înființat în comuna Rêșnov din țeara Bârsei (cottul Brașovului) sub firma:

„Rêșnoveana” institut de credit și economii în Rêșnov. Capitalul social s'a fixat cu K 20.000— distribuit în 400 acțiuni à K 50.— În direcțiune au fost aleși dnii: Ioan Hamza, George Ilie, Romul Cristoloveanu, George Butnariu, Andreiu Frest, George Crețu, George Renghea, George Stăniloiu. Ioan Renghea, Dr. Ioan Meșian și Dr. Eugen Leményi.

CRONICA.

Băncile Populare în România. — Consiliul de administrațiune al băncilor populare, a terminat proiectul statutelor tip pentru băncile sătesci care vor pute lucra cu Casa centrală a creditului agricol; celelalte bănci independente, vor fi dirijate după propriile lor statute, dar tot sub controlul Statului.

Iată care sunt principalele dispozițiuni ale statutelor-tip obligatorii celor dintăiu:

Băncile sătesci nu pot să aibă ca membri decât locuitori din comuna de reședință sau cel mult din o comună limitofă. Nimeni nu va pute fi membru la două bănci în același timp.

Dobânda împrumuturilor se fixează în fie-care an de adunarea generală a băncilor populare. Ea nu va pute trece pentru societari 2% peste scontul luat de Cassa centrală Băncilor populare sătesci. Dela nesocietari se poate trece până la 4% peste scontul prevețut de Cassa centrală.

Băncile al căror capital nu trece peste 10,000 lei se vor administra gratuit, cu excepțiune de contabil care va pute primi o leafă. Când capitalul trece de 10,000 lei, administrațiunea va pute fi retribuită, fără însă ca această cheltuială să fie mai mare de 10% din beneficiu. Administratorii sunt solidari responsabili de pagube.

După statutul-tip, fondul de rezervă se compune din 15% din beneficiul anual. Casa centrală va pute impune, după nevoie, băncilor care lucrează cu densa

de a depune spre fructificare fondul de rezervă. El nu va pute fi împărțit între membri decât în anume condițiuni. La lichidarea societății el este destinat unei opere de binefacere sau culturale. Tot asemenea este și pentru donațiunile făcute băncilor populare.

În operațiunile sale cu Băncile populare, cassa centrală va da preferință împrumuturilor care au de scop îmbunătățirea pământului. Consiliul de administrațiune al băncilor va priveghea dacă banii împrumutați s'au întrebuințat la destinațiunea pentru care s'a făcut împrumutul.

Prin contractele de împrumut se poate stipula ca plata să se facă și parțial în lăuntru termenului.

Acestea sunt punctele principale conținute în statutele-tip întocmite pentru băncile sătesci. După cum se vede, s'a căutat a se asigura acestor instituțiuni o funcțiune regulată și solidă de care depinde viitorul și prosperitatea lor.

BIBLIOGRAFIE.

Catalogul expoziției locale a industriașilor din Sibiu, arangeată de Reuniunea cetățenilor și industriașilor din Sibiu, în casa societății (Gesellschaftshaus) dela 15 August până la 20 Septembrie st. n. 1903. Prețul catalogului 10 fileri.

În legătură cu anunțul aparițiunii acestui catalog și referindu-ne la raportul nostru asupra expoziției din Nr. 34 al „Rev. Econ.” mai dăm spre întregire următoarele:

Expoziția înfățișează o icoană surprinzătoare asupra capacității, la care singuratiche industrii au ajuns, în butul tristei situațiuni economice generale, pe care patria noastră deja de ani nu o poate învinge. E de sperat, că în această capacitate de muncă se va arăta începutul unei ameliorățiuni a acestei poziții. Anume vedem că prepararea fabricatelor de piele și postav în Sibiu dovedesce o soliditate, fineță și varietate, care face tot mai mult de prisos importul și întrebuințarea fabricatelor străine. Și industria lăcătușeriei și indeosebi a mecanice sunt excelent reprezentate în expoziție și trebuie să producă o idee înaltă asupra capacității acestor industrii. În producerea de excelente mașini agricole Sibiu este vestit deja de mult, acum a ajuns și la turnătorii de fier, la industria de poduri și la stabilimente pentru căzane de vapor. Și industria de mobile, industria curelăriei și șelăriei și încă vr'o câteva altele arată o însuflețită capacitate de desvoltare și astfel expoziția presintă un tablou îmbucurător. Aceasta se relevază cu adevărată satisfacțiune și în foile din Sibiu. Așa una scrie la începutul unei aprecieri ce face expoziției: „Noi trebuie să mai accentuăm odată, că expoziția a reușit preste așteptare și că a surprins pe toți, din cauză că industria noastră din Sibiu este atât de multilaterală și că este capabilă într'un grad așa de înalt”. Pentru aceea o vizită a expoziției este sigur folositoare și poate promova în mod însemnat mișcarea adevărat patriotică, care este îndreptată în scopul ridicării industriei indigene. Și amicul artelor va fi vesel surprins, aflând în Sibiu un stabiliment de fototipie, care în privința capacității de producțiune susține concurența prin feliuritele sale produse. Lucrările de amatori, anume pirogravura (pictura prin ardere) dovedesc un gust drăguț ce stă la înălțimea desvoltării moderne, și în expoziția bogată preste așteptare privitorul află individualitățile marcante ale pictorilor indigeni, cari stau în intimă relațiune cu natura și pământul patriei.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 2 Septembrie 1903.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 k
5	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov., 16% dare	100-25	100-60
5	" " arg. Ian, Iulie, 16% " "	100-20	100-60
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% " "	179—	175—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% " "	154-40	155-50
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% " "	184-50	186—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% " "	251—	250—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	120-60	121-25
4	" " Cor.	100-60	100-50
3 1/2	" " de invest.	92-70	—
	Datoria publică ungară.		
4	Kenta ung. aur, scut. de dare	119-10	119-50
4	" " Cor. " " "	98-40	98-65
3 1/2	" " " " " " " " " " " "	89-75	90-25
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	205—	205—
4	" " p. regul. Tisei sc. de dare	157-25	158—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " "	—	102-50
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	87-25	87—
4	Oblig. rurale croato-slavone " " "	—	100-25
4	" " ungar " " " " " "	99-25	99-20
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	284—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98—	98—
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	105-75	—
2	" " " sârbesci à 100 fr.	—	89-50
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	116-40	—
—	Impr. bulgar 1889	106-35	106-25
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	101—	—
3	" " " " " " " " " " " "	292—	—
4	Banca austro-ungară 40 1/2 ani	101-45	101-40
4	" " " " " " " " " " " "	—	101-40
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	100-40	101—
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	106-20	108—
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	99-40	101—
4	" " " I Casse de păstr. patriot., Pesta	98-20	98-65
4	Inst. de credit fonciar ungar	100-10	100-25
3 1/2	" " " " " " " " " " " "	99-30	90—
4 1/2	Banca hipotecară ungară	100-60	101—
4	" " " " " " " " " " " "	100-40	99-25
4	" " " " " " " " " " " "	266—	133-50
3 0/0	Banca hip. ung. cu premii	—	113-25
5	Albina, Sibiu	—	102—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	102-25
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	19-75	21—
	Credit, à fl. 100—	441—	442—
	Clary, à fl. 40— v. c.	178—	—
	Buda, à fl. 40—	173—	175—
	Pálffy, à fl. 40—	178—	180—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	54-50	56—
	" " ungară, à fl. 5—	27-25	28—
	Rudolf, à fl. 10—	72—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	231—	—
	Salzburg, à fl. 20—	81—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	270—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	477—	—
	Triest, à fl. 50—	250—	—
	"Jó sziv", à K. 4—	—	10-25
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-42	11-39
	" " c. reg.	11-38	11-32
	Napoleon'd'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)	19-06	19-08
	20 Marce germ. aur	23-54	23-54
	Ruble rusesci de hârtie per bucată	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-45	117-60
	" " franc. 100 Fr.	—	95-35
	" " ital. 100 Lire	95-30	95-40
	Ruble, bilete, 100	254—	—
	Lei românesci, 100	—	95-50

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 2 Septembrie 1903.

Grâu de Bănat (nou)	per 50 kg. vinde	7-35—	7-75
" " Tisa (nou)	" " " " " " " " " "	7-40—	7-90
" " Pesta (nou)	" " " " " " " " " "	7-30—	7-80
" " Alba-reg. (nou)	" " " " " " " " " "	7-40—	7-85
" " Bacica (nou)	" " " " " " " " " "	7-45—	7-70
Secară (nouă)	" " " " " " " " " "	6-00—	6-20
Orz (nou)	" " " " " " " " " "	5-40—	5-70
Ovės	" " " " " " " " " "	5-40—	5-65
Porumb	" " " " " " " " " "	6-15—	6-25
Rapiță	" " " " " " " " " "	10-00—	10-50
Untură de porc B.-Pesta	" " " " " " " " " "	—	68—
Slănină (clisă)	" " " " " " " " " "	57-50—	59-50

Bursa de București.

Cursul din 2 Septembrie 1903.

Renta amort. 1881 de 5% vinde Lei	100 1/8
" " 1892 5% " " " " " " " "	99 1/2
" " 274 mil. 4% " " " " " " " "	87 1/2
" " 1898 4% " " " " " " " "	87 1/2
Fonciare rurale 5% " " " " " " " "	100 1/8
" " " 4% " " " " " " " "	89
Scris. fonc. urb. București 5% " " " " " " " "	89 1/2
" " " Iași " " " " " " " "	83

**Drepturile, datorințele
și responsabilitatea membrilor din direcțiune**
de
Alfred Kormos,
traducere autorisată de
Constantin Popp,
funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.
Prețul 3 cor.

Se poate comanda la traducător în Sibiiu
sau la Librăria arhidieceșană din Sibiiu.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:
Problemele Reformei Băncilor,
de Dr. C. Diaconovich.
Prețul: broș. K 1—, leg. K 1-50.

Anuarul Băncilor Române
An. I (1900). An. II (1901). An. III (1902). An. IV (1903).
Prețul: câte K 3—.

Se comandă la Administrația „Re-
vistei Economice“ în Sibiiu (Nagyszeben).